

در زمستان ۱۳۹۲، ۱۸ جلد کتاب در موضوعات مرتبط با حج و زیارت و نیز پاسخگویی به شبهات در پژوهشکده حج و زیارت، تولید و توسط نشر مشعر منتشر شد. این آثار حاصل تلاش مشترک نویسندگان و نیز نظارت گروههای علمی پژوهشکده و دیگر همکارانی است که در آماده سازی این آثار نقش داشته‌اند. با در نظر گرفتن این آثار، در سال ۴۴، ۱۳۹۲ عنوان کتاب و ۶ مجلد نشریه توسط پژوهشکده حج و زیارت انتشار یافته است. گفتنی است در این سال، همچنین پنج جلد نخست دانشنامه حج و حرمین شریفین منتشر شد و در اختیار پژوهشگران قرار گرفت.

آئینہ اثار

بازار نصر اصفهانی

٢٧٩ صفحه، رقعي.

کتابشناسی آثار منتشره در پژوهشکده حج و زیارت (مرکز تحقیقات حج سابق) طی دو دهه فعالیت آن است. در این گزارش، اطلاعات مأخذشناسی کتاب‌های منتشره تا پایان سال ۱۳۹۱ به همراه توصیف کوتاهی از آثار و نیز تصویر روی جلدشان آمده است. بر اساس گزارش آماری در مقدمه این کتاب، از سال ۱۳۷۰ تا انتهای ۱۳۹۱ حدود هفتصد و سی عنوان کتاب و ۱۳۰ شماره نشریه در پژوهشکده

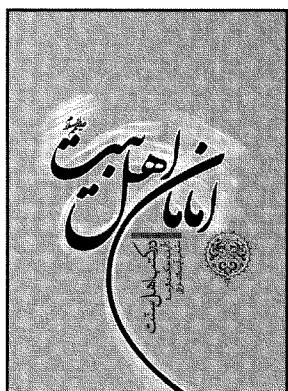
منتشر شده است. در این کتاب، آثار منتشر شده ذیل این موضوعات معرفی شده‌اند: پژوهش‌های قرآنی و حدیثی؛ فلسفه و اسرار حج و زیارت؛ اخلاق و آداب حج و زیارت؛ احکام و مناسک؛ تاریخ و جغرافیای اماکن زیارتی؛ سفرنامه‌ها و خاطرات؛ مطالعات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی؛ گزارش‌های حج گزاری ایرانیان؛ راهنمایی کارگزاران؛ مطالعات ادبی و هنری؛ شخصیت‌شناسی؛ متون آموزشی؛ وهابیت‌شناسی و پاسخ به شباهت؛ شیعه‌شناسی؛ آثار مرجع؛ و آثاری در زمینه دفاع از اعتقادات مذهب تشیع و پاسخ به «شباهت منتشره» بر ضد شیعه و وهابیت‌شناسی.

امامان اهلیت علیهم السلام در کتب اهل سنت

حکمت الرحمه

ترجمه: آیت الله خزائی

۲۴۳ صفحه، وزیری.

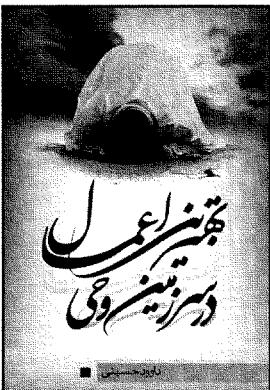
اهل بیت علیهم السلام همواره نزد مسلمانان جایگاه ویژه‌ای داشته‌اند و مناقب و فضایل آنان در کتاب‌های شیعه و اهل سنت درج شده است. از این‌رو بررسی دیدگاه اهل سنت درباره اهل بیت علیهم السلام، می‌تواند یکی از راه‌های تقریب میان دو فرقه اصلی اسلامی؛ یعنی شیعه و اهل سنت، باشد. کتاب پیش رو در یازده فصل و یک بخش پایانی سامان یافته است. در دو فصل نخست کتاب، برخی آیات و روایات مربوط به شأن و منزلت اهل بیت علیهم السلام آورده شده و در فصول دیگر به نقل سخنان علماء و بزرگان اهل سنت درباره فضایل اهل بیت پرداخته است. نویسنده تنها به روایاتی اشاره کرده که از نظر علماء اهل سنت صحیح است و جز در برخی موارد، آن هم برای شاهد و نمونه، از نقل روایات ضعیف نزد آنان خودداری کرده است. همچنین در آغاز فصل پایانی کتاب، که به امام مهدی (عج) اختصاص داده، با اشاره به مسأله مهدویت در اندیشه اسلامی، موضوع ولادت حضرت مهدی (عج) براساس سخنان اهل سنت را بررسی کرده است. در این کتاب برای معرفی هر امام در ابتدای هر فصل، تنها از روایات اهل سنت استفاده نشده، بلکه از روایات شیعه نیز بهره گرفته تا کتاب از شکل احتجاج و مجادله خارج شود. در بخش پایانی کتاب نیز مسأله تمسک به ائمه اهل بیت علیهم السلام بیان شده است.

بهترین اعمال در سرزمین وحی

داود حسینی

صفحه، پالتویی.

۷۲

کتابچه‌ای است برای راهنمایی زائران بیت الله الحرام تا از اوقات خود در سرزمین مکه و مدینه بهره‌مندی بیشتری داشته باشند. نویسنده با رجوع به روایات معصومین علیهم السلام، بخشی از برترین اعمالی که مناسب است زائران در این سفر معنوی انجام دهند را معرفی کرده است.

پژوهشی فقهی پیرامون «نماز مسافر در اماکن چهارگانه»

مهدى درگاهى

صفحه، وزیرى

۳۷۵

از مطالبی که ذهن زائران اماکن زیارتی چهارگانه (مکه و مسجدالحرام؛ مدینه و مسجدالنبی علیهم السلام؛ کوفه و مسجد کوفه؛ کربلا و حرم حسینی) را مشغول می‌کند، پاسخ به این پرسش است که آیا نماز مسافری که قصد اقامت ده روز نکرده، شکسته است یا تمام؟ و بر فرض تغییر، محدوده آن کجاست؟ نویسنده در این کتاب به تبیین حکم و موضوع این مسئله پرداخته و با جمع آوری اقوال و ادلة فقها به بررسی و جمع‌بندی تفصیلی آن همت گمارده است.

بر اساس پژوهش نویسنده، مشهور فقهاء متاخر، در این اماکن، به

تغییر مسافر بین قصر و اتمام حکم داده‌اند؛ البته این حکم مخالفانی هم دارد و این اختلاف نظرها و آراء، تنها منحصر به حکم مسئله نیست؛ زیرا در فرض قبول حکم تغییر مسافر بین شکسته یا تمام خواندن نماز، در محدوده و موضوع آن نیز فتاوی فقهاء مختلف است. نویسنده با توجه به این که در این مسئله از اولیای دین روایات متعدد و به‌ظاهر متعارض و با مدلول‌های مختلف رسیده و همین امر سبب تعدد آرا و اقوال در حکم و موضوع این مسئله شده است، شایسته دیده، بخشی را به تبیین اصل حکم تغییر با نگاهی به اقوال و ادلة هر کدام و جمع‌بندی فقهاء در این باره اختصاص دهد. بر اساس این پژوهش، با نگاهی به ادلة و روایات، مشخص می‌شود که محدوده این اماکن در روایات

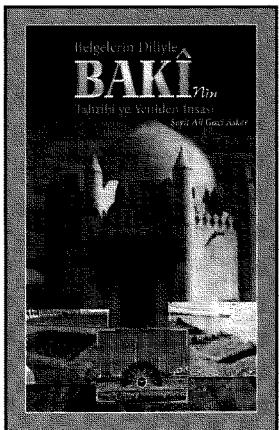
به گونه‌های مختلفی بیان شده است. بنابراین، در بخش دوم از کتاب، با قبول «حکم به تغییر یا تعین تمام در اماکن اربعه» به تبیین موضوع حکم و بیان مراد از اماکن چهارگانه و محدوده آن پرداخته و مسائل آن بررسی و تبیین می‌شود.

تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد [ترجمه ترکی استانبولی]

سیدعلی قاضی عسکر

ترجمه تورگوت آنام

۱۷۲ صفحه، رقعی

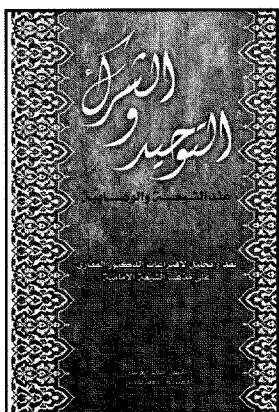

این کتاب، ترجمه ترکی استانبولی کتاب تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد (نوشته سیدعلی قاضی عسکر، ۱۳۸۵، ۱۶۸ ص، پالتویی) است. بررسی وضعیت گذشته و حال قبرستان بقیع با تکیه بر اسناد معتبر، موضوع این اثر است. نویسنده ابتدا شرح حال مختصراً از دفن شدگان معروف در بقیع ارائه کرده و سپس به تاریخ تخریب بقیع و بقای مترکهٔ مدینه و مکه می‌پردازد و آنها را به روایت اسناد تاریخی گزارش می‌کند. گزارش نویسنده بر مبنای واکنش‌های افراد و نهادهای مختلف به تخریب بقیع است. گفتنی است ترجمه عربی این اثر نیز منتشر شده است.

التوحيد والشرك عند الشيعة والوهابية؛
نقد و تحليل لافتراضات الدكتور الفقاري
على مذهب الشيعة الإمامية
احمد عابدي

ترجمه جعفر حجازی

۵۰۸ صفحه، وزیری

این کتاب ترجمه عربی کتاب توحید و شرک در نگاه شیعه و وهابیت است. این کتاب، بررسی و نقد افتراضات دکتر فقاری بر مذهب شیعه (نوشته احمد عابدی، نشر مشعر، ۱۳۹۰) می‌باشد. موضوع این کتاب

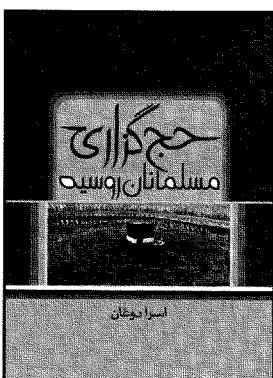
نقد و بررسی باب دوم کتاب اصول مذهب الشیعه الاثنی عشریه، نوشته ناصر عبدالله القفاری، از نویسنده‌گان سرشناس و هایات است. این باب مربوط به بحث توحید و شرک می‌باشد. از آنجا که در کتاب القفاری، تلفیقی از مباحث عقلی به صورت جدلی و نقلی آمده، لذا آقای عابدی نیز در نقد خود از همان روش پیروی کرده و بحث‌های کلامی، فلسفی، ادبی، تاریخی، رجالی، حدیثی، علوم قرآن، فقهی و حتی کتاب‌شناسی را آورده است و مباحث وی تلفیقی است از عقل و نقل. همچنین ناقد تلاش کرده به تمام مطالب ناصر القفاری پردازد و مطالب صحیح او را نیز نشان داده است.

حجگزاری مسلمانان روسیه

اسرا دوغان

۶۹۱ صفحه، وزیری

این کتاب، مجموعه‌ای است که با رویکردی پژوهشی - تحلیلی به حجگزاری مسلمانان روسی در دوره‌های مختلف تاریخ. مطالب آن در پنج فصل با این عنوان تنظیم شده است: فصل اول: سفرنامه‌های حجاج مسلمان ماوراءالنهر و ترکستان؛ فصل دوم: گزارش‌ها و سفرنامه‌های منتخب از اتباع مسلمانان توسط دولت روسیه؛ فصل سوم: گزارش‌ها و سفرنامه‌های منتخب از اتباع غیر مسلمان توسط دولت روسیه؛ فصل چهارم: سفرنامه‌هایی که توسط خود مسلمانان به صورت شخصی نوشته شده؛ فصل پنجم: پیوست‌ها شامل حج نامه‌های تاتارهای قازان، استانبول در حج نامه‌های تاتاری زبان و نگاهی به پیشینه حجگزاری قزاق‌ها).

دانستنی‌های جوانان در سرزمین قرآن [ترجمه ترکی استانبولی]

محمدعلی قاسمی

ترجمه تورگوت آقام

۲۰۸ ص، رقی

کتاب حاضر شامل اطلاعات مختلفی است درباره سفر حج به زبان ساده که برای جوانان نوشته شده و بیشتر به صورت پرسش و پاسخ مطرح گردیده است. آداب قبل از سفر؛ آداب بازگشتن؛ عقاید مهم

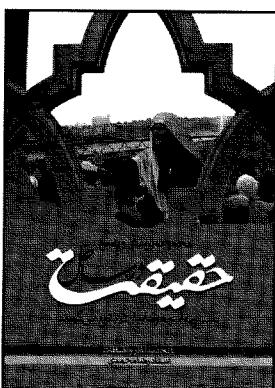
وهابی‌ها؛ محرمات مخصوص مردان و زنان؛ حجره و مرقد پیامبر ﷺ؛ استوانه تهجد؛ ستون‌های سجده؛ مقام جبرئیل؛ حرکت در صف جماعت؛ غذا خوردن و زیارت دوره از مباحث کتاب است. اطلاعات مأخذشناصی این کتاب اینگونه است:

KURÂN DİYARINA GENÇLERİN BİLMESİ GEREKENLER, Mohammad Ali Ghasemî، ۲۰۱۳.

در جستجوی حقیقت؛ رویکردی روشنمند
به مسأله امامت در سپهر اندیشه شیعی
مسعود فکری
۲۳۶ صفحه، وزیری

این نوشتار در راستای بازخوانی روشنمند یکی از مهم‌ترین باورهای شیعی که همان امامت است، نوشته شده. نویسنده به تبیین تفاوت دیدگاه شیعی و نیز دیدگاه‌های غیر شیعی در موضوع امامت پرداخته و می‌کوشد اصول بنیادین شیعه امامیه را درباره امامت به بحث بگذارد و دلایل پیروان آن را در پرتو کتاب و سنت، آشکار سازد. این کتاب به دو بخش کلی تقسیم شده است؛ در بخش اول، کلیات بحث ارائه شده و در بخش دوم طی سه فصل این عنوانین بررسی شده است: موضوع امامت؛ امامت در قرآن و سنت؛ عصمت و علم امام.

در ساحل حقیقت؛ پاسخ به آنچه وهابیان در بقیع می‌گویند
رضا محمدی
۲۲۳ صفحه، وزیری

این اثر ویرایش جدیدی است از کتاب در ساحل حقیقت و پاسخ به مطالبی است که وهابیان در بقیع می‌گویند (تهران، نشر مشعر، ۱۳۸۸)، همراه با تجدید نظر و اضافات.

در سال‌های اخیر، برخی با برنامه‌های ضدفرهنگی به جنگ با

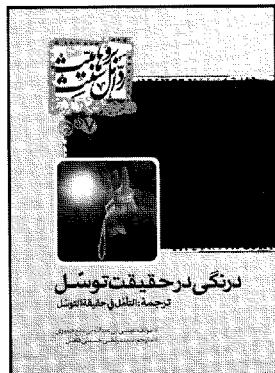
مسلمانان و دیگر فرقه‌های اسلامی روی آورده و در مکان‌های مقدس حرم نبوی و بقیع، به ایجاد شبهه می‌پردازند و مسلمان‌ها و حجاج را از انجام آداب و مراسم دینی بازمی‌دارند. آنچه نویسنده در این کتاب بدان پرداخته، پاسخ به بخشی از این شباهات است.

درنگی در حقیقت توسل؛ ترجمة التأمل في حقيقة التوسل

عیسی بن عبدالله بن مانع حمیری

ترجمه سید مرتضی حسینی فاضل

۴۹۵ صفحه، رقعی

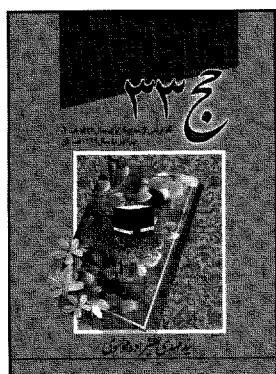
این اثر هفتمین جلد از مجموعه «رد اهل سنت بر وهابیت» است؛ ترجمه کتاب «التأمل في حقيقة التوسل» نوشته عیسی بن عبدالله بن مانع حمیری است. نویسنده که مدتها مدیر کل اوقاف و شیوه اسلامی کشور امارات بوده، و استاد دانشکده «امام مالک» آن کشور است، تألیفات متعددی در رد وهابیت نگاشته است. در این کتاب، حقیقت

توسل تبیین شده و شباهات وهابیون در این باره پاسخ داده شده است. کتاب دارای دو بخش است؛ در بخش نخست «حقیقت توسل» در چهار فصل و در بخش دوم «ادله نقلی جواز توسل» در طی سه فصل بررسی شده است. نویسنده در بخش دوم، نخست ادله قرآنی بر جواز توسل را ذکر کرده و آنگاه ادله توسل در سنت را آورده است. وی در فصل انتهایی این بخش نظرات علمای اهل سنت درباره توسل را بیان کرده است.

حج ۳۲؛ گزارش حج سال ۱۴۳۳ق. ۱۳۹۱ش

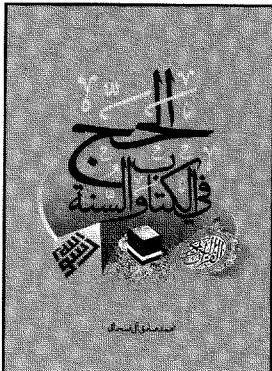
سید مهدی علیزاده موسوی

۳۹۶ صفحه، وزیری

بعثه مقام معظم رهبری، مراسم هر سال حج را به صورت اختصاصی مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌دهد و در قالب گزارشی مشروح و مقرن به تبیین اوضاع و احوال زمان حج، شناسنامه‌ای برای حج هر سال تهیه می‌کند تا هم کارنامه حج آن سال به تصویر کشیده

شود و هم با تبیین نوآوری‌ها، مشکلات و محدودیت‌های آن سال، چراغی فراسوی راه آیندگان در انجام هرچه بهتر حج باشد. به همین سبب این گزارش، گزارشی از روند حج گزاری سال ۱۴۲۳ قمری/ ۱۳۹۱ شمسی است و کوشیده است تا آینه‌ای جهت انعکاس ابعاد و زوایای مختلف حج در این سال باشد. نویسنده گزارش خود را در ده فصل تنظیم کرده و ذیل این عنوانین آورده است: آرمانها و اهداف حج ۱۴۲۳ در کلام و پیام مقام معظم رهبری؛ اوضاع جهان اسلام و منطقه در آستانه حج ۱۴۲۳؛ فعالیت‌های فرهنگی؛ فعالیت‌های تبلیغاتی؛ دیلماسی حج؛ دیدارها؛ نظارت و بازرگانی؛ حج و رسانه؛ حج در آینه آمار؛ ختامه مسک.

الحج في الكتاب والسنة
محمدصادق آل اسحاق
٤٦٨ صفحه، وزیری

بررسی مسائل حج و عمره بر اساس آیات قرآن و سیره معصومین ﷺ است. مؤلف کمتر به جنبه فقهی بحث نظر داشته و بیشتر به فلسفه اعمال و مناسک توجه کرده است. وی کوشیده است جایگاه این فریضه بزرگ و پر راز و رمز الهی را از منظر قرآن و روایات در یازده فصل نشان دهد. موضوعات فصل‌ها عبارت‌اند از: کعبه، مسجدالحرام، حرم و مکه، پیشینه و فلسفه حج، اهمیت حجگزاری، حج نیابتی، شروط قبل از حج، اعمال قبل از حج، آداب و مناسک حج، مواقف، زیارت.

دوازده گفتار درباره دوازدهمین حجت خدا حضرت مهدی (عج)
حسین اوسطی
٣٧٢ صفحه، وزیری

این نوشتار مجموعه دوازده گفتار درباره حضرت مهدی (عج) سامان یافته و رویکرد بیشتر مقاله‌ها پاسخ به برخی شباهات درباره امام زمان است. عنوانین گفتارها عبارت‌اند از: اثبات وجود حضرت

مهدی(عج) از دیدگاه عقل؛ اثبات وجود حضرت مهدی(عج) از دیدگاه نقل؛ کسانی که با حضرت مهدی ملاقات کرده‌اند؛ اثبات وجود حضرت مهدی از طریق بروز معجزات و کرامات آن بزرگوار؛ استغاثه و توسل به خاندان عصمت و طهارت، بهویژه حضرت مهدی(عج)؛ غیبت امام زمان؛ طول عمر حضرت مهدی(عج)؛ انتظار؛ وظیفه اهل ایمان در زمان غیبت امام زمان(عج)؛ و قایع قبل از ظهور؛ ویژگی‌های حکومت حضرت مهدی(عج)؛ پاسخ به سوالات.

فتاوی و نظرات مراجع عظام تقليد و اندیشمندان اسلامی پیرامون حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی

پژوهشکده حج و زیارت

۷۲ صفحه، پالتویی

از آنجا که علماء و مراجع عظام تقليد و پیروان مكتب اهل بیت علیهم السلام اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی و تکفیر پیروان سایر مذاهب را جایز نمیدانند و با صراحة بر حرمت چنین اعمالی فتوا داده‌اند و نیز بسیاری از اندیشمندان و علمای شیعه دیدگاه‌های مشابهی را در زمینه حرمت تکفیر مسلمانان و اهانت به مقدسات مذاهب اسلامی عرضه کرده‌اند، لذا پژوهشکده حج و زیارت با انتشار این فتاوا و آراء، گامی مهم در جهت تقویت مبانی تقریب مذاهب اسلامی و نزدیکتر شدن هرچه بیشتر علماء و اندیشمندان سایر مذاهب در راستای مقابله نظری با تکفیر و جنایات تکفیریان برداشته است. اثر حاضر علاوه بر فتاوی مراجع معظم تقليد و نظرات برخی از اندیشمندان و علمای اسلام، به بررسی اجمالی فتنه تکفیر اهل قبله از نگاه قرآن، روایات و اندیشمندان اسلامی می‌پردازد. گفتنی است، این اثر علاوه بر زبان فارسی به زبان‌های عربی و اردو نیز ترجمه و منتشر شده است. ترجمه عربی این کتاب با عنوان «حرمة تکفیر المسلمين والإساءة إلى مقدسات الأمة الإسلامية في فتاوا و آراء مراجع الدين والعلماء المسلمين الشيعة» منتشر شده است.

فجر صادق؛ ترجمة الفجر الصادق فی الرد علی الفرقۃ الوهابیۃ المارقة

جمیل صدقی زهاوی

ترجمه سید ابوالقاسم غصنفری

۱۲۰ صفحه، رقعی

این کتاب هشتمین جلد از سلسله «رد اهل سنت بر وهابیت» است و ترجمه کتاب *الفجر الصادق فی الرد علی الفرقۃ الوهابیۃ المارقة* نوشته یکی از اندیشمندان بر جسته اهل سنت عراق به نام علامه جمیل صدقی زهاوی است. وی در این کتاب، مباحثی را در خصوص

پیدایش وهابیت و نیز خلاصه‌ای از آنچه به عنوان مذهب برای خود برگزیده‌اند، آورده است. مطالب کتاب ذیل این عنوانین آمده است: وهابیت و منشأ آن، گفتاری درباره ستم وهابیت، عقیده وهابیت، بطلان مذهب وهابیت خارج از دین، تجسم در مذهب وهابیت، وهابیت و کثار نهادن عقل، وهابیت و نفی اجماع، وهابیت و تکفیر تقليد‌کنندگان، وهابیت و تکفیر مسلمانان، وهابیت و نفی توسل، توسل و ادله جواز توسل، وهابیت و تکفیر زائران قبور، وهابیت و تکفیر کسی که به غیر خدا سوگند می‌خورد.

